

INZICHTEN UIT ONDERZOEK
OVER FACTOREN DIE DE
DOORSTROOM KUNNEN
BEVORDEREN

PHOTO: MONKEY BUSINESS IMAGES / SHUTTERSTOCK

Succesvol doorstromen van de havo naar het mbo

Sinds enkele jaren stromen er steeds meer havisten door naar het mbo. De meeste daarvan stappen zonder diploma over in leerjaar 4 en volgen daarna de mbo-opleiding met studietoelating. Waar lopen deze studenten tijdens de doorstroom tegenaan? En wat weten we uit onderzoek over factoren die de doorstroom kunnen bevorderen? Kennismakelaar Marloes de Lange zocht het uit. **MARLOES DE LANGE, MARLOES BODEGOM**

STUDENTERVARINGEN MET DE HAVO-MBO ROUTE

De meeste oud-havisten vinden dat er op de havo onvoldoende aandacht wordt besteed aan de doorstroom naar het mbo. Dat blijkt uit een onderzoek onder havisten in het mbo en onder mbo-instellingen naar doorstroomroutes tussen het voortgezet onderwijs en het mbo in 2011. Ze

maken de overstap vooral op eigen initiatief en geven aan op de havo nauwelijks begeleid te zijn bij hun beroeps- of studiekeuze in het mbo.

Ook na de overstap vormt de begeleiding een probleem. De mbo-instellingen die deelnamen aan het onderzoek gaven aan dat ze zij-instromende havisten gelijkstellen aan instromende vmbo'ers en wellicht verschillende maatregelen moeten treffen voor beide groepen instromers om hun overstap te vergemakkelijken. Ook vindt er

TAL VAN FACTOREN VERGROTEN OF VERKLEINEN HET STUDIESUCCESS

doorgaans weinig contact en wederzijdse afstemming plaats tussen havo-scholen en mbo-instellingen op programmatisch en pedagogisch-didactisch vlak.

Tot slot is de inrichting van onderwijsprogramma's in het mbo onvoldoende afgestemd op havisten. Hoewel er verkorte mbo-programma's bestaan voor gediplomeerde havisten en mbo-plustrajecten, ervaren zowel oud-havisten als mbo-instellingen dat zij extra uitdaging aankunnen. Meer dan de helft van de oud-havisten vindt de inhoud van de mbo-opleiding te makkelijk en een kwart vindt het tempo te laag liggen.

FACTOREN VOOR EEN SUCCESVOLLE DOORSTROOM

Maar hoe maak je de doorstroom dan tot een succes? Daar is voor specifiek de doorstroom van havo naar het mbo nog geen onderzoek naar gedaan. Over de intrede in het mbo in het algemeen en het verbeteren van de

aansluiting tussen het vmbo en mbo is wel onderzoek bekend. Daaruit kunnen we een paar factoren halen die mogelijk ook relevant zijn voor een succesvolle overstap van havo naar mbo. Dit zijn factoren rondom kenmerken van de leerling of student en rondom kenmerken of maatregelen van de opleiding of school.

Leerling- en studentkenmerken

Bepaalde sociaal demografische kenmerken en persoonlijke omstandigheden hangen samen met studiesucces. Zo lopen studenten met een midden- of hogere sociaal economische status en goede ondersteuning van hun ouders tijdens hun studie-loopbaan minder risico op uitval. Ook de afwezigheid van persoonlijke omstandigheden die samen hangen met uitval, zoals drugsgebruik, en het ontbreken van negatieve schoolervaringen vergroten de kans op studiesucces in het mbo.

De verwachtingen van studenten aan het begin van hun mbo-opleiding zijn dan weer geen voorspeller van uitval. Uit onderzoek blijkt dat studenten die wel en niet uitvallen gedurende het eerste jaar aan het begin van hun opleiding dezelfde verwachtingen hebben. Opleidingen lijken voor toekomstige mbo-studenten een verrassing te zijn: een aangename voor de succesvolle student en een onaangename voor de niet-succesvolle student. Op de havo kan hier al op ingespeeld worden door studenten van meer realistische informatie te voorzien met betrekking tot de mbo-opleidingen en de toekomstige beroepen waarvoor zij opleiden.

School- en instellingskenmerken

Een belangrijke factor op school-niveau die daarbij aansluit is, dat het inrichten van een loopbaangerichte leeromgeving samenhangt met betere loopbaancompetenties van

jongeren. Met name de dialoog met leerlingen over concrete ervaringen en het voeren van een gesprek dat gericht is op de toekomst zijn hierin van belang. Aandacht voor loopbaan-oriëntatie en -begeleiding op de havo kan leerlingen helpen om een wel-overwogen studie- en loopbaankeuze voor het mbo te maken.

Tot slot kunnen registratiesystemen voor vroegsignalering van mogelijke problemen helpen om negatieve studieuitkomsten zoals uitval te voorkomen. In dit soort systemen wordt informatie over de studievoortgang van studenten samengebracht met achtergrondkenmerken van studenten, zodat mbo-instellingen mogelijke risicogroepen vroegtijdig kunnen identificeren en passende maatregelen kunnen nemen om deze studenten (extra) te ondersteunen.

MARLOES DE LANGE IS KENNISMAKELAAR
EN MARLOES BODEGOM IS COMMUNICATIE-
ADVISEUR BIJ DE KENNISROTONDE.

- > *Bekijk de bronnenlijst bij het antwoord: [Welke factoren dragen bij aan een succesvolle doorstroom van havo naar mbo?](#)*
- > *De themapagina: [soepele in- en doorstroom in de beroepskolom: wat is er over bekend?](#)*
- > *Heb jij ook een onderwijsvraag waarop je een wetenschappelijk gefundeerd antwoord wilt krijgen? Stel deze dan aan de Kennisrotonde via www.kennisrotonde.nl/stel-je-vraag en krijg kosteloos een op onderzoek gebaseerd antwoord. De Kennisrotonde is een uniek loket voor de beantwoording van vragen uit het onderwijs met kennis uit onderzoek en is een dienst van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO).*